

Journal of Idea mahdism and desirable society

Vol ۱, No ۱, Spring ۲۰۲۵

Journal Homepage: <https://sanad.iau.ir/journal/jgsm>

Research Paper

Investigating the role of social sacrifice in realizing the culture of resistance economy

Received: ۲۰۲۳/۱۰/۲۷

PP ۲۷- ۳۸

Accepted: ۲۰۲۵/۰۵/۰۶

Abstract

This research was conducted with the aim of investigating the role of social sacrifice in realizing the culture of resistance economy, among the students of the first secondary schools of Shahid city of Sanandaj. The current research is applied in terms of purpose, descriptive in nature, and survey in terms of method. The statistical population of this research includes all the students of the first secondary schools of Shahid Education in Districts ۱ and ۲ of Sanandaj city, whose number was ۶۹۸. Based on the table of Karjesi and Morgan, the sample size according to the statistical population was determined to be ۲۴۸ people who were selected by stratified random sampling method according to gender. The tool for collecting information was a researcher-made questionnaire. The content validity of the questionnaire was confirmed by the supervisors and advisors. The resulting data were analyzed using a one-sample t-test. The results of the analysis of the hypotheses showed that the use of some research variables, such as: removing luxury from life, revitalizing fairness and justice in economic transactions, modifying the consumption pattern in energy carriers and basic daily goods, has a significant effect in realizing the culture of resistance economy, and using Some other variables of the research, such as: the participation of social classes in economic activities (with an emphasis on raising income) and the support of domestic products and products, have a lesser effect in the realization of the culture of resistance economy.

Keywords: social sacrifice, culture, resistance economy, society, context.

فصلنامه اندیشه مهدویت و جامعه مطلوب

دوره ۱، شماره ۱، بهار ۱۴۰۴

Journal Homepage:

<https://sanad.iau.ir/journal/jgsm>

بررسی نقش ایثار اجتماعی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی

پوریا رحیمی^۱: گروه حسابداری، واحد کاشان، دانشگاه آزاد اسلامی، کاشان، ایران
مهدی اسماعیل نژاد: گروه روانشناسی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران

دریافت: ۱۴۰۲/۰۸/۰۵ صص ۳۷-۳۸ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۲/۱۶

چکیده کوتاه فارسی

این پژوهش با هدف بررسی نقش ایثار اجتماعی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی، بین دانش آموزان مدارس متوسطه اول شاهد شهر سنندج، انجام پذیرفته است. پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی از نظر ماهیت، توصیفی و از نظر روش، پیمایشی است. جامعه آماری این پژوهش، شامل کلیه دانش-آموزان مدارس متوسطه اول شاهد آموزش و پرورش نواحی ۲ و ۱ شهر سنندج است که تعداد آنها ۶۹۸ نفر بوده است. بر اساس جدول کرجسی و مورگان حجم نمونه با توجه به جامعه آماری، ۲۴۸ نفر تعیین شد که به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای برحسب جنسیت انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه محقق ساخته بوده است. روایی محتوایی پرسشنامه به تأیید اساتید راهنما و مشاور قرار گرفت. اطلاعات حاصل با استفاده از آزمون t تک نمونه‌ای، تحلیل شد. نتایج حاصل از تحلیل فرضیه‌ها نشان داد، به‌کارگیری برخی از متغیرهای پژوهش، مانند: تجمل زدایی از زندگی، احیاء انصاف و مروت در معاملات اقتصادی، اصلاح الگوی مصرف در حامل‌های انرژی و کالاهای اساسی روزمره، در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی تأثیر چشمگیر، و به‌کارگیری برخی دیگر از متغیرهای پژوهش، همچون: مشارکت طبقات اجتماعی در فعالیتهای اقتصادی (با تأکید بر ارتقاء درآمد) و حمایت از کالاها و تولیدات داخلی، در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی، دارای تأثیر کمتری است.

کلمات کلیدی: ایثار اجتماعی، فرهنگ، اقتصاد مقاومتی، جامعه، زمینه.

استناد: رحیمی، پوریا؛ اسماعیل نژاد، مهدی (۱۴۰۴): بررسی نقش ایثار اجتماعی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی، فصلنامه اندیشه مهدویت

و جامعه مطلوب، سال ۱، شماره ۱، شیراز، صص ۱-۱۰.

^۱ نویسنده مسئول: پوریا رحیمی، پست الکترونیکی: pourya.rahimi96@gmail.com، تلفن: ۰۹۱۸۰۵۱۳۴۸۳

مقدمه

بشر از دیرباز تاکنون برای زندگی راحت‌تر و پیشبرد اهدافش بنابر مقتضیات زمانی و مکانی، قوانین و مقرراتی را برای خود پیش‌بینی و رعایت کرده است که یکی از نتایج آن هموار شدن راه زندگی در شئون مختلف است. اما واقعیت این است که همیشه و در همه‌جا، این تنها قوانین نبودند که بشر را یاری رسانده‌اند، بلکه جا دارد که بگوییم واژه‌های به نام «عرف» که ابعاد گوناگونی در جوامع مختلف در زمینه‌های فکری و فرهنگی دارد، نقش بسزایی در راهنمایی و تسهیل زندگی انسان‌ها ایفا کرده است. وقتی سخن از عرف به میان می‌آید با یک واژه بسیار وسیع روبرو می‌شویم. زیرا عرف در بطن خود جزئیاتی دارد که پرداختن به هر یک از آن‌ها در این مقال و مجال ممکن نیست. مفاهیمی نظیر ایثار، مقاومت، استقامت و پایداری، در عرف زندگی یا فرهنگ غنی اقشار و اقوام مختلف ایرانی نهاده شده است. اوج این مفاهیم در هشت سال دفاع مقدس و هرگاه که دشمنان چشم طمع به سوی این مرز و بوم داشته‌اند، از جرگه‌ی وجودی هر ایرانی متبلور شده است. در اینجا قصد داریم، نقش یکی از تعاملات اجتماعی و عرف فرهنگی به نام از خودگذشتگی اجتماعی و به عبارتی خاص‌تر «ایثار اجتماعی» را در تحقق «اقتصاد مقاومتی» واکاوی نماییم. شاید ایثار در وهله‌ی اول در نظر برخی افراد، تنها به مقوله‌ی دفاع مقدس مربوط شود، زیرا هر زمان حرف یا سخنی از مقاومت هشت‌ساله مردم در مقابل دنیایی از دشمن به میان می‌آید، ممکن نیست سخنی از ایثار در لابه‌لای این سخنان وجود نداشته باشد که البته این خود دارای اهمیت و ارزش‌گذاری انسانی است. (ملایی، ۱۳۹۷) اما وقتی باگذشت زمان مواجه می‌شویم، به بازشناسی فرهنگ ایثار و مقاومت در مقولات مختلف ناگزیریم. چون نیازهای زمانی و همچنین تولد نسل جدیدی از افراد در جامعه هم‌زمان با پیشرفت‌های گوناگون بشری این ناگزیری را پررنگ‌تر می‌کند. ساده‌تر بگوییم؛ وقتی در مورد ایثار با نسلی که بعد از پایان جنگ به دنیا آمده‌اند یا جنگ را از نزدیک لمس نکرده‌اند، سخن می‌گوییم یا سخنی می‌شنوند، ممکن است سؤالات زیادی در اذهان آن‌ها نقش بندد، به همین خاطر، بازشناسی و بازآفرینی ایثار و مقاومت برای بهره‌مندی از آن در شئون مختلف جامعه و همچنین زندگی اجتماعی نتایج بسیار مثبتی به همراه خواهد داشت. بازشناسی و بازکاوی مؤلفه‌های فرهنگ ایثار و مقاومت از این جهت اهمیت دارد که دریابیم، به نیاز امروز نسل نوجوان و جوان و ذائقه‌های مختلف این نسل که با پیشرفت‌های حجیم و عظیمی مواجه هستند، چگونه پاسخ دهیم؟ بدیهی است، اگر نتوانیم در شرایطی که تحریم‌های اقتصادی دشمنان، هجمه‌ای از فشارهای روانی و اقتصادی را به اقشار جامعه وارد ساخته است، با نوجوان یا جوان امروزی با زبان روز صحبت کنیم، نتایج چندان خوشایندی را هم شاهد نخواهیم بود. بنابر آنچه بیان شد، برای سنندج و جاری ساختن ایثار اجتماعی در تحقق و ترویج فرهنگ اقتصاد مقاومتی، بین سنین مختلف جامعه باید هرچه زودتر راهکارهای لازم را تدوین و اجرا کنیم. (دشتکی، ۱۳۹۶) خداوند در آیه ۶۷ سوره فرقان، راه رسیدن به مقاومت را حرکت در مداری به دور از افراط و تفریط دانسته است؛ پس هر فردی یا جامعه‌ای که در مسیر مقاومت در مصرف حرکت کند، به پایداری در اقتصاد می‌رسد و جامعه به همان مطلوب، یعنی اقتصاد مقاومتی سالم و شکوفا، دست خواهد یافت. (غفار پور، ۱۳۹۳) بر اساس نظر شهید سید محمدباقر صدر (ره)، اسلام دارای مکتب اقتصادی است. بر این اساس مبنای اقتصاد مقاومتی باید مبتنی بر اقتصاد اسلامی باشد و تحت تأثیر تغییرات فرهنگی و اجتماعی‌ای که دشمنان به دنبال آن‌اند، قرار نگیرد (میرسراجی، ۱۳۹۵). اقتصاد زمانی واجد توان پایداری و مقاومت فوق‌العاده می‌گردد که محوریت آن توده‌های مردمی باشند. از این‌رو باید توانمندسازی آحاد مردم در دستور کار قرار گیرد تا زمینه برای حضور مؤثر همه‌ی افراد در فعالیت‌های مولد اقتصاد مقاومتی فراهم شود. (جلیلی کامجو، ۱۳۹۶). اقتصاد مقاومتی به معنی تشخیص حوزه‌های

فشار و متعاقباً تلاش برای کنترل و بی‌اثر کردن آن و در شرایط آرمانی تبدیل چنین فشارهایی به فرصت است. همچنین برای رسیدن به اقتصاد مقاومتی باید وابستگی‌های خارجی کاهش یابد و بر تولید داخلی کشور و تلاش برای خوداتکایی تأکید شود. (مقاتلی، ۱۳۹۵) تحقق اقتصاد مقاومتی نیازمند یک الگوی توسعه‌ی بومی منحصربه‌فرد اسلامی ایرانی است که در چارچوب ایثار اجتماعی و با برنامه‌ریزی جهت بی‌اثر نمودن تحریم‌ها باشد. (سرخه‌دهی، ۱۳۹۴) آنچه در این بحیوچه‌ی زمانی حائز اهمیت به نظر می‌رسد اینکه؛ باید بسیار مراقب بود تا دشمن تحریم‌های اقتصادی را که به‌عنوان اهرمی برای اعمال فشار به ملت ایران اسلامی متصور است، در جهت تخریب اعتقادات و مبانی اسلامی در نزد نوجوانان و جوانان، به‌کارگیری ننماید. چنانکه مقام معظم رهبری فرمودند؛ آنجایی که شکست خوردیم و پا در گل ماندیم و ضعیف شدیم، وقتی بوده است که از اسلام فاصله گرفته‌ایم. این را دشمن خوب فهمیده است. ارزش‌ها به‌عنوان مقوله‌ای متعالی و برتر، چون چیزی بدیهی و مطلق‌اند که عالی‌تر کردن آن امکان‌پذیر، اما انکار کردنش معمولاً ناممکن است و بر افراد تحمیل می‌شود. (مجردی، ۱۳۹۶) امروز اقتصاد مقاومتی، روشی برای مقابله با تحریم‌های اقتصادی علیه یک منطقه یا کشور تحریم شده، با کمترین وابستگی به خارج از کشور در خصوص نیازهای اساسی و راهبردی است. به عقیده‌ی رهبر معظم انقلاب اسلامی ایران، حضرت آیت الله خامنه‌ا، اقتصاد مقاومتی، اقتصادی برون‌نگر و درون‌زا است ولی درون‌گرا نیست. علی‌طیب‌نیا، وزیر امور اقتصادی و دارایی دولت یازدهم، معتقد است که اقتصاد مقاومتی اقتصادی «انعطاف‌پذیر» است. مشخصه‌ی اصلی یک اقتصاد مقاوم، انعطاف‌پذیری در برابر شوک‌های خارجی است. زمانی که طوفان می‌آید، درخت خشک ممکن است به‌راحتی بشکند اما یک درخت انعطاف‌پذیر می‌تواند طوفان را از سر بگذراند. (اسلوین، ۱۳۹۵). بنابراین پژوهش حاضر در نظر دارد به بررسی نقش ایثار اجتماعی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی، بین دانش آموزان مدارس متوسطه‌ی اول شاهد شهر سمنان، بپردازد تا ضمن شناخت، آگاهی و عملی کردن ایثار اجتماعی در جهت تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی، ابزار مقابله با تحریم‌های اقتصادی دشمنان را در چهارچوب کاربرد مؤثر مؤلفه‌هایی نظیر؛ تجمل‌زدایی از زندگی، احیاء انصاف و مروت در معاملات اقتصادی، اصلاح الگوی مصرف در حامل‌های انرژی و کالاهای اساسی روزمره، مشارکت طبقات اجتماعی در فعالیت‌های اقتصادی و حمایت از کالاها و تولیدات داخلی، معرفی نماید.

پیشینه تحقیق

نتایج پژوهش کرد ناییج و خلیلی (۱۳۹۷) با عنوان «تأثیر فرهنگ ایثار و شهادت بر سرمایه اجتماعی با میانجی گری باورهای دینی» نشان می‌دهد که فرهنگ ایثار و شهادت بر باورهای دینی تأثیرگذار بوده و باورهای دینی نیز در تحکیم سرمایه اجتماعی مؤثر است و همچنین فرهنگ ایثار و شهادت بر سرمایه اجتماعی نیز تأثیر دارد. به عبارتی، پیوند باورهای دینی با سرمایه اجتماعی به عنوان نوعی ثروت و دارایی اجتماعی نهفته تلقی می‌شود که به آمادگی روحی روانی افراد یک جامعه برای صرف نظر کردن از منافع شخصی و درگیر شدن در عمل جمعی منجر خواهد شد. فرضیه‌های فرعی آن نیز تأیید شد.

حفیظی و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهشی با عنوان «تأثیر فرهنگ ایثار اجتماعی بر سرمایه اجتماعی در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی» به این نتایج دست یافتند که فرهنگ ایثار اجتماعی و ابعاد آن بر تقویت سرمایه اجتماعی در بین کارکنان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تأثیر معنادار دارد.

نتایج پژوهش یونسی و همکاران (۱۴۰۱) با عنوان «مفهوم قرآنی ایثار و کارکرد آن در نظم اجتماعی سنتی و مدرن» نشان می‌دهد که اشتراک در مفهوم ایثار و رابطه‌ی مبادله‌ای نامتقارن گرم، ایثار در حوزه رابطه اجتماعی سنتی قرار می‌گیرد، همچنین ایثار در جامعه سنتی دارای کارکرد افزایش سرمایه و مشارکت اجتماعی و حتی افزایش تداوم نظم اجتماعی است.

قجری (۱۴۰۱) در پژوهشی با عنوان «شناخت عوامل مؤثر بر ایجاد فرهنگ ایثار اجتماعی در دانشگاه آزاد اسلامی» به این نتایج دست یافت که ابعاد نگرشی، رفتاری و اجتماعی همراه با شاخص‌های آن به عنوان عوامل مهم مؤثر بر فرهنگ ایثار اجتماعی در بین اساتید دانشگاه مورد تأیید است.

در پژوهشی که افشین (۱۴۰۱) با عنوان «مطالعه نگرش گروه‌های اجتماعی مختلف بر فرهنگ ایثار و شهادت و راهبردهای تقویت آن» به این نتایج دست یافت که راهبردهای ترویج فرهنگ ایثار و شهادت، از نظر گروه‌های مختلف متفاوت است و آموزش و پرورش تنها ستون ترویج فرهنگ ایثار و شهادت نمی‌باشد و در جامعه باید از سایر نهادهای اجتماعی نیز بهره‌برد. تغییر نگرش افراد به مسئله ایثار و شهادت با اینکه برای آموزش و پرورش یک فرصت است، اما غفلت سایر نهادها و سازمان‌ها از این امر برای جامعه تبدیل به تهدید خواهد شد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی از نظر ماهیت، توصیفی و از نظر روش، پیمایشی است. جامعه آماری شامل کلیه دانش‌آموزان مدارس متوسطه‌ی اول شاهد آموزش و پرورش نواحی ۱ و ۲ شهر سنج به تعداد ۸۹۶ نفر بوده است. با توجه به جدول کرجسی و مورگان، حجم نمونه ۸۴۲ نفر تعیین شد. برای نمونه‌گیری از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای برحسب جنسیت استفاده گردید. جمع‌آوری اطلاعات و داده‌ها به دو روش، کتابخانه‌ای، با مطالعه کتب و بررسی گزارش‌های پژوهشی و از سایت‌های علمی و تخصصی مرتبط با متغیرهای پژوهش، و پرسشنامه محقق ساخته، که جهت تعیین روایی، به رویت و تأیید اساتید راهنما و مشاور رسید، صورت گرفته است. با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ، مشخص شد که هر پنج متغیر در این پژوهش، دارای ضریب پایایی بیش از ۰/۷ می‌باشند. برای توصیف و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS استفاده گردید (صادق‌پور، ۱۳۸۹). با توجه به ماهیت این پژوهش، از آمار توصیفی برای دسته‌بندی کردن اطلاعات، تنظیم جداول، رسم نمودارها، محاسبه درصدها، میانگین و واریانس استفاده شده است (حسن زاده، ۱۳۹۳). از آمار استنباطی نیز، با توجه به اینکه مقایسه‌ی بین نتایج داده‌های جنسیت دانش‌آموزان مدنظر نبوده است، برای محاسبات از آزمون t تک نمونه‌ای استفاده گردیده است.

یافته‌های پژوهش

جدول شماره ۱ بیانگر توصیف داده‌های مربوط به تأثیر هر یک از متغیرهای ایثار اجتماعی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی، است. داده‌های این جدول نشان می‌دهد: دانش‌آموزان با انتخاب گزینه‌های خیلی زیاد و زیاد به ترتیب اولویت: تجمیل زدایی از زندگی با ۴۵،۸۱ درصد، احیاء انصاف و مروت در معاملات اقتصادی با ۴۳،۹۷ درصد، اصلاح الگوی مصرف در حامل‌های انرژی و کالاهای اساسی روزمره با ۷۵،۹۶ درصد را در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی، بسیار مؤثر دانسته‌اند. از طرف دیگر دانش‌آموزان با انتخاب گزینه‌های کم و خیلی کم به ترتیب اولویت:

مشارکت طبقات اجتماعی در فعالیتهای اقتصادی (با تأکید بر ارتقاء درآمد) با ۶۲،۶۷ درصد، حمایت از کالاها و تولیدات داخلی با ۴۳،۴۵ درصد، را در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی، کمتر مؤثر دانسته‌اند.

جدول ۱- توصیف داده های تاثیر هر یک از متغیرهای ایتار اجتماعی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی

ردیف	اثر اجتماعی	میانگین	زیاد		متوسط		کم		خیلی کم	
			درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
۱	زندگی	۱۳۸	۶۴، ۵۵	۶۴	۸۱، ۲۵	۲۲	۸۷، ۸	۱۴	۶۵، ۵	۱۰
۲	احیاء انصاف و	۱۳۰	۴۲، ۵۲	۶۷	۰۱، ۲۷	۱۹	۶۶، ۷	۱۱	۴۴، ۴	۲۱
۳	اصلاح الگوی	۱۰۶	۷۴، ۴۲	۶۷	۰۱، ۲۷	۴۸	۳۶، ۱۹	۱۴	۶۵، ۵	۱۳
۴	مشارکت	۷	۸۲، ۲	۱۹	۶۶، ۷	۳۲	۹۰، ۱۲	۱۲۲	۲۰، ۴۹	۶۸
۵	حمایت از	۳۸	۳۲، ۱۵	۴۸	۳۶، ۱۹	۲۷	۸۹، ۱۰	۷۸	۴۵، ۳۱	۵۷

همانطور که می دانیم؛ اگر توزیع جامعه نرمال نباشد، نمیتوان استنباط درست از نتایج داشت. بنابراین:

(۱) توزیع داده ها نرمال است. $HO : Sig. \leq 0.05$

(۲) توزیع داده ها نرمال نیست. $H1 : Sig. < 0.05$

داده های جدول شماره ۲ و مقادیر بدست آمده از انجام آزمون کولموگروف - اسمیرنوف نشان می دهد که تمام متغیرهای پژوهش از توزیع نرمال پیروی می کنند. از این رو، متغیرهای پژوهش مورد تحلیل قرار گرفته و نتایج به دست آمده به تفکیک متغیرها، به قرار زیر است.

جدول ۲- آزمون نرمال بودن متغیرهای پژوهش

متغیرها	آماره کولموگروف-اسمیرنوف (K-S)	سطح معنی داری (Sig.)
تجمل زدایی از زندگی	۳۱۶,۰	۳۷,۰
احیاء انصاف و مروت در معاملات اقتصادی	۲۸۹,۰	۱۷,۰
اصلاح الگوی مصرف در حامل های انرژی و کالاهای اساسی روزمره	۲۴۴,۰	۲۰,۰
مشارکت طبقات اجتماعی در فعالیت های اقتصادی	۳۰۴,۰	۲۰,۰
حمایت از کالاها و تولیدات داخلی	۲۴۲,۰	۲۷,۰

فرضیه اول : تجمل زدایی از زندگی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی موثر است .

- ۰□ : تجمل زدایی از زندگی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی موثر نیست .
- ۱□ : تجمل زدایی از زندگی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی موثر است .

نتایج بررسی داده ها در جدول شماره ۳ ، نشان می دهد در سطح اطمینان ۹۵ درصد ($\alpha = 0/50$) ، داده ها فرضیه صفر (H_0) را رد و فرضیه پژوهش (H_1) را تایید می نمایند . چرا که ($0/50 = \text{Sig.} = 0/000 <$) و ($t = 1/96$ جدول بحرانی $t = 61/277 <$ محاسبه شده) . بنابراین می توان ادعا نمود ، تجمل زدایی از زندگی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی موثر است .

جدول ۳- آزمون t تک نمونه ای فرضیه اول

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	Test Value = ۰		
				محاسبه شده t	درجه آزادی	Sig.
تجمل زدایی از زندگی	۸۴۲ ی	۲۳۴,۴	۰۸۸,۱	۲۷۷,۶۱	۲۴۷	۰۰۰,۰

فرضیه دوم : احیاء انصاف و مروت در معاملات اقتصادی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی موثر است .

- ۰□ : احیاء انصاف و مروت در معاملات اقتصادی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی موثر نیست .
- ۱□ : احیاء انصاف و مروت در معاملات اقتصادی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی موثر است .

نتایج بررسی داده ها در جدول شماره ۴ ، نشان می دهد در سطح اطمینان ۹۵ درصد ($\alpha = 0/50$) ، داده ها فرضیه صفر (H_0) را رد و فرضیه پژوهش (H_1) را تایید می نمایند . چرا که ($0/50 = \text{Sig.} = 0/000 <$) و ($t = 1/96$ جدول بحرانی $t = 52/167 <$ محاسبه شده) . بنابراین می توان ادعا نمود ، احیاء انصاف و مروت در معاملات اقتصادی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی موثر است .

جدول ۴- آزمون t تک نمونه ای فرضیه دوم

Test Value = ۰			انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	متغیر
Sig.	درجه آزادی	محاسبه شده t				
۰۰۰, ۰	۲۴۷	۱۶۷, ۵۲	۲۳۹, ۱	۱۰۵, ۴	۲۴۸	احیاء انصاف و مروت دمعاملات اقتصادی

فرضیه سوم : اصلاح الگوی مصرف در حامل های انرژی و کالاهای اساسی روزمره در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی موثر است .

۰: اصلاح الگوی مصرف در حامل های انرژی و کالاهای اساسی روزمره در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی موثر نیست
۱: اصلاح الگوی مصرف در حامل های انرژی و کالاهای اساسی روزمره در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی موثر است.

نتایج بررسی داده ها در جدول شماره ۵ ، نشان می دهد در سطح اطمینان ۹۵ درصد ($\alpha = ۰/۵۰$) ، داده ها فرضیه صفر (H_0) را رد و فرضیه پژوهش (H_1) را تایید می نمایند . چرا که ($\text{Sig.} = ۰/۵۰, \alpha = ۰/۵۰$) و ($t = ۹۶,۱$ جدول بحرانی $t = ۲۷۷,۵۴ < t$ محاسبه شده) . بنابراین می توان ادعا نمود ، اصلاح الگوی مصرف در حامل های انرژی و کالاهای اساسی روزمره در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی موثر است .

جدول ۵- آزمون t تک نمونه ای فرضیه سوم

Test Value = ۰			انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	متغیر
Sig.	درجه آزادی	محاسبه شده t				
۰۰۰, ۰	۲۴۷	۲۷۷, ۵۴	۱۵۰, ۱	۹۶۴, ۳	۲۴۸	الگوی مصرف در حامل های انرژی و کالاهای اساسی روزمره

فرضیه چهارم : مشارکت طبقات اجتماعی در فعالیت های اقتصادی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی موثر است

۰: مشارکت طبقات اجتماعی در فعالیت های اقتصادی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی موثر نیست
۱: مشارکت طبقات اجتماعی در فعالیت های اقتصادی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی موثر است .

نتایج بررسی داده ها در جدول شماره ۶ ، نشان می دهد در سطح اطمینان ۵۹ درصد ($\alpha = ۰/۵۰$) ، داده ها فرضیه صفر (H_0) را رد و فرضیه پژوهش (H_1) را تایید می نمایند . چرا که ($\text{Sig.} = ۰/۵۰, \alpha = ۰/۵۰$) و ($t = ۱/۹۶$ جدول بحرانی $t = ۲/۶۵ < t$ محاسبه شده) . بنابراین می توان ادعا نمود ، مشارکت طبقات اجتماعی در فعالیت های اقتصادی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی موثر است .

جدول ۶- آزمون t تک نمونه ای فرضیه چهارم

Test Value = ۰			انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	متغیر
Sig.	درجه آزادی	محاسبه شده t				
۰۰۰, ۰	۲۴۷	۶۵, ۲	۱۷۹, ۱	۰۹۳, ۲	۲۴۸	نقّات اجتماعی در فعالیت های اقتصادی

فرضیه پنجم: حمایت از کالاها و تولیدات داخلی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی موثر است .

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{حمایت از کالاها و تولیدات داخلی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی موثر نیست : } H_0 \\ \text{حمایت از کالاها و تولیدات داخلی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی موثر است : } H_1 \end{array} \right.$$

نتایج بررسی داده‌ها در جدول شماره ۷ ، نشان می‌دهد در سطح اطمینان ۹۵ درصد ($\alpha = ۰/۵۰$)، داده‌ها فرضیه صفر (H_0) را رد و فرضیه پژوهش (H_1) را تایید می‌نمایند . چرا که ($\alpha = ۰/۵۰$) ، $Sig. = ۰/۰۰۰$ و ($\alpha < ۰/۰۰۰$) و $t = ۱/۹۶$ جدول بحرانی $t = ۳۰/۵۶$ محاسبه شده . بنابراین می‌توان ادعا نمود، حمایت از کالاها و تولیدات داخلی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی موثر است.

جدول ۷- آزمون t تک نمونه ای فرضیه پنجم

Test Value = ۰			انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	متغیر
Sig.	درجه آزادی	محاسبه شده t				
۰۰۰, ۰	۲۴۷	۵۶, ۳۰	۴۰۵, ۱	۷۲۶, ۲	۲۴۸	حمایت از کالاها و تولیدات داخلی

فرضیه اهم : ایثار اجتماعی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی موثر است.

به صورت ریاضی داریم : $H_0: \rho = ۰$ و $H_1: \rho \neq ۰$

نتایج بررسی داده‌ها در جدول شماره ۸ ، نشان می‌دهد در سطح اطمینان ۹۵ درصد ($\alpha = ۰/۵۰$) ، داده‌ها فرضیه صفر (H_0) را رد و فرضیه

پژوهش (H_1) را تایید می‌نمایند. چرا که ($\text{Sig.} = ۰/۵۰$ ، $\alpha = ۰/۰۰۰$) و ($t = ۱/۹۶$ جدول بحرانی $t = ۴۷/۷۴۸ < t$ محاسبه شده). بنابراین می‌توان ادعا نمود، ایثار اجتماعی در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی موثر است.

جدول ۸- آزمون t تک نمونه‌ای فرضیه اهم

Test Value = ۰			انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	متغیر
Sig.	درجه آزادی	محاسبه شده t				
۰۰۰, ۰	۲۴۷	۷۴۸, ۴۷	۳۶۹, ۶	۳۱, ۱۹	۲۴۸	ایثار اجتماعی

بحث و نتیجه گیری

با توجه به یافته‌های پژوهش از دیدگاه دانش‌آموزان مدارس متوسطه‌ی اول شاهد شهر سنج، در خصوص تأثیر چشمگیر برخی از متغیرهای ایثار اجتماعی، از جمله: تجمل زدایی از زندگی به میزان ۴۵,۱۸ درصد، احیاء انصاف و مروت در معاملات اقتصادی به میزان ۴۳,۹۷ درصد و اصلاح الگوی مصرف در حامل‌های انرژی و کالاهای اساسی روزمره به میزان ۷۵,۹۶ درصد در تحقق فرهنگ اقتصاد مقاومتی، به وضوح می‌توان اذعان کرد، در سندهای اخیر، تجمل‌گرایی، بی‌انصافی در معاملات اقتصادی و سوء مدیریت در استفاده از حامل‌های انرژی و کالاهای اساسی روزمره و مواردی از این قبیل، جامعه ما را به خود درگیر ساخته است. این شرایط و این بحبوحه‌ی زمانی، ایثار آحاد جامعه را می‌طلبد تا در کارزار تهاجم همه‌جانبه‌ی فرهنگی و تحریم اقتصادی دشمن، بر مسائل و مضامین فائق آییم. متولیان، دستگاه‌های ذی‌ربط، صداوسیما و نظام آموزشی کشور در ترویج فرهنگ ایثار اجتماعی برای تحقق اقتصاد مقاومتی، اهتمام ورزند که اگر از آن غفلت شود، چنین فرصت‌های نابی در جهت اشاعه و نشر فرهنگ ایثار و مقاومت در فضای غبارآلود فرهنگی و اقتصادی که دشمنان رقم‌زده‌اند، از دست خواهد رفت. زمانی عده زیادی برای دفاع از تمامیت کشور، جانشان را بخشیدند و ما امروز در کنار ترویج این از خودگذشتگی که لازمه‌ی حفظ هر کشور و ملتی از گزند حوادث انسانی است، باید ادامه‌دهنده‌ی راه آن‌ها باشیم. شهدا و ایثارگران، در رویارویی نزدیک با دشمن ایثار کردند و ما امروز باید با مشکلات اجتماعی و اقتصادی که بخشی از آن ناشی از رفتارهای نادرست خودمان است، به شیوه‌ی امروزی مقابله کنیم. یادمان باشد وقتی گفته می‌شود دفاع مقدس تنها دفاع از خاک نبود بلکه دفاع از ارزش‌ها بود. ارزش‌های اسلامی چنان گسترده هستند و مقولات مختلفی از فرهنگ تا اجتماع را در برمی‌گیرند که باید با یک برنامه‌ریزی اصولی به وظایفمان عمل کنیم. در این قصد، هیچ‌کسی هم نباید منتظر دیگری بنشیند، بلکه همه باید از خودشان شروع کنند.

منابع

۱. ملایی، ناصر. (۱۳۹۷): ایثار اجتماعی؛ نیاز امروز، زندگی همدلانه و اعتماد متقابل. پایگاه خبرنگاری ایسنا.

۲. دشتکی، محمد جواد. (۱۳۹۶): اقتصاد مقاومتی و خانواده. سایت موسسه فرهنگی و اطلاع رسانی تبیان.
۳. غفار پور، داوود و پور حاتمی، زهره (۱۳۹۳): اقتصاد مقاومتی، راهبردها و راهکارها. پایگاه اطلاع رسانی حوزه.
۴. میر سراجی، نعیمه (۱۳۹۵): ضرورت توجه به اقتصاد مقاومتی در ایران.
۵. جلیلی، کامجو، چرا اقتصاد مقاومتی مفید است، مجله ی شجره ی طیبه ی صالحین، شماره ۱، ص ۲۴.
۶. مقاتلی، نعیمه و قاسمی، علی اکبر (۱۳۹۵): رویکرد تربیتی اقتصاد مقاومتی در سبک زندگی و نظم و امنیت عمومی. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی بندر بوشهر. www.bccim.ir
۷. سرخه دهی، فاطمه. (۱۳۹۴): اقتصاد مقاومتی و راهبرد مناسب حمایت از تولید ملی. مقالات تخصصی مدیریت و اقتصاد.
۸. شرکت ملی نفت ایران. www.notic.ir
۹. مجردی، سعید. (۱۳۹۶): هدف فرهنگ رشد و ارتقای ارزشهای پست به ارزشهای متعالی است. پایگاه خبرنگاری مهر.
۱۰. کد خبر ۳۹۸۶۳۳۶.
۱۱. باربارا اسلوین (۱۳۹۵): روایت وزیر دارایی ایران از اقتصاد انعطافپذیر، المانیتور، یکشنبه، ۱۸ مهر.
۱۲. صادقیپور، بهرام و مرادی، وهاب (۱۳۸۹): تحلیل آماری با نرم افزارهای SPSS&AMOS. بابلسر: مازندران.
۱۳. حسن زاده، رمضان و مداح، محمدتقی (۱۳۹۳): روش های آماری در علوم رفتاری. تهران: ویرایش.
۱۴. افشین، جواد (۱۴۰۱): مطالعه نگرش گروه های اجتماعی مختلف بر فرهنگ ایثار و شهادت و راهبردهای تقویت آن، نشریه مطالعات دفاع مقدسو نبردهای معاصر، ۴(۶).
۱۵. کردناییج، اسدالله و خلیلی پالندی، فرشته (۱۳۹۹): تأثیر فرهنگ ایثار و شهادت بر سرمایه اجتماعی با میانجی گری باورهای دینی، نشریه مدیریت اسلامی، ۲۶(۳).
۱۶. قجری، سمیه (۱۴۰۱): شناخت عوامل مؤثر بر ایجاد فرهنگ ایثار اجتماعی در دانشگاه آزاد اسلامی، فصلنامه شاهد اندیشه، ۱(۵).
۱۷. یونسی، حمیدرضا؛ فیضی، زهرا و خسروی مراد، لیلا (۱۴۰۱): مفهوم قرآنی ایثار و کارکرد آن در نظم اجتماعی سنتی و مدرن، پژوهشنامه قرآن و حدیث، ۱۵(۳۱).
۱۸. حقیقی، علیرضا (۱۴۰۱): تأثیر فرهنگ ایثار اجتماعی بر سرمایه اجتماعی در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، فصلنامه شاهد اندیشه، ۱(۵).